

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 493/2015-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., Garbiarska 5, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Marka Dubovského, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 CoZm 49/2012-251 z 28. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2014 doručená a na základe výzvy ústavného súdu zo 17. februára 2015 doplnená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „odporca v 2. rade“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Marka Dubovského, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoZm 49/2012-251 z 28. januára 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj listín, na predloženie ktorých ústavný súd vyzval sťažovateľa, vyplýva, že Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) na návrh obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“, v citáciách aj „navrhovateľ“), zmenkovým platobným rozkazom č. k. 1 Zm 154/2010-34 z 9. júla 2010 uložil sťažovateľovi ako žalovanému v 2. rade, aby do troch dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatil žalobkyni sumu 518 900,93 € so 6 % úrokom od 31. marca 2009 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1 729,67 € a trovy konania vo výške 34 735,10 € alebo aby v tej istej lehote podal proti zmenkovému platobnému rozkazu na okresnom súde odôvodnené námietky.

Sťažovateľ podal v zákonnej lehote proti označenému zmenkovému platobnému rozkazu námietky, ktoré odôvodnil tým, že žalobkyňa si svoje práva zo zmenky mala uplatniť najprv proti vystaviteľovi zmenky v reštrukturalizačnom konaní. Ďalej argumentoval tým, že žalobkyňa ho neinformovala o skutočnosti, že pristúpila k vyplneniu blankozmenky, preto si túto pohľadávku nemohol ako regresný nárok uplatniť proti vystaviteľovi zmenky v reštrukturalizačnom konaní, čo považoval za postup porušujúci dobré mravy, v dôsledku ktorého mu vznikla ujma v podobe zániku vymáhateľnosti zmenkovej sumy od vystaviteľa zmenky. Sťažovateľ tiež uviedol, že doručenie zmenkového platobného rozkazu vníma ako výzvu na zaplatenie, a preto by žalobkyňa mala mať právo na zaplatenie 6 % úroku odo dňa doručenia mu zmenkového platobného rozkazu. Sťažovateľ v námietkach proti označenému zmenkovému platobnému rozkazu uviedol, že „... požadovaná zmenková suma... je súčtom dlžných súm zo všetkých lízingových zmlúv ku dňu ich vypovedania... Navrhovateľ však odviezol všetky technológie, ktoré boli predmetom lízingových zmlúv a dodnes nás neinformoval ako boli tieto technológie ocenené a v akej hodnote sa budú započítavať na príslušné pohľadávky z jednotlivých lízingových zmlúv,

namiesto toho navrhovateľ žiada ako zmenkovú sumu jednoduchý súčet dlžných súm, akoby nám predmetné technológie ostali a máme splatiť iba všetky zostávajúce lízingové splátky.“. Z uvedených dôvodov považoval sťažovateľ zmenkovú sumu za nepresnú, nejasnú a nemajúcu oporu v zmluvách, pohľadávky z ktorých zabezpečuje.

V priebehu súdneho konania o prerokovaní námietok sťažovateľa proti zmenkovému platobnému rozkazu sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie zo 14. septembra 2012, v ktorom z niektorých skutkových a právnych aspektov bližšie rozviedol svoju argumentáciu, pričom tiež uviedol, že „... *vlastná zmenka zo dňa 31. 3. 2008 bola vyplnená v rozpore s dohodou o vyplnení blankozmenky... Z dojednania článku II bod 2.2.2. predmetnej dohody totiž vyplýva, že ako zmenkovú sumu možno doplniť iba sumu pohľadávok z uzavretých zmlúv o finančnom leasingu. Navrhovateľovi však nikdy nevznikla ani nemohla vzniknúť pohľadávka vo výške 518.900,93 EUR, nakoľko nijako nezohľadňuje ani všeobecnú hodnotu, ani prípadnú predajnú cenu vrátených predmetov leasingu. S takýmito nedostatkami nemôže preto vyplnená zmenka obstáť.“.* Rovnako argumentoval sťažovateľ aj na pojednávaní nariadenom okresným súdom na 20. september 2012.

Okresný súd na prerokovanie námietok nariadil niekoľko pojednávaní a po vykonaní dokazovania rozhodol rozsudkom č. k. 3 CbZm 75/2010-167 z 20. septembra 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti v celom rozsahu a zaviazal sťažovateľa nahradiť žalobkyni trovy konania, pričom v jeho odôvodnení k meritu veci uviedol, že vzhľadom na koncentračnú zásadu platnú v zmenkovom práve na dodatočne vznesené námietky nemožno prihliadnuť, a pôvodne vznesené námietky vyhodnotil ako nedôvodné.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie okresného súdu má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa jeho tvrdenia okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. V súvislosti s uplatnenými odvolacími dôvodmi podľa

§ 205 ods. 2 písm. b), c) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sťažovateľ okresnému súdu konkrétne vytýkal, že sa v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s jeho skutkovou a právnou argumentáciou o tom, že žalobkyňa konala v rozpore s ubezpečeniami, ktoré poskytla sťažovateľovi pred uzatvorením zmlúv o finančnom lízingu s obchodnou spoločnosťou [REDACTED], a so súvisiacim subsidiárnym uplatňovaním avalu zo zmenky voči sťažovateľovi pre prípad neúspešného vymáhania pohľadávok z lízingových vzťahov od obchodných spoločností [REDACTED], a [REDACTED]. Podľa sťažovateľa nedodržanie týchto ubezpečení malo byť posúdené zo strany okresného súdu z hľadiska jeho súladu s požiadavkami dobrých mravov, resp. poctivého obchodného styku. Sťažovateľ ďalej namietal, že žalobkyňa sa nepokúsila o uplatnenie svojich pohľadávok v reštrukturalizácii obchodnej spoločnosti [REDACTED], čím spôsobila nezvratný zánik vymožitelnosti jeho pohľadávky voči tejto obchodnej spoločnosti z prípadného vyplatenia zmenky, pričom závery okresného súdu reagujúce na túto námietku považoval za nepostačujúce a nepresvedčivé. Tiež uviedol, že okresný súd sa náležite nevysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa vyplnenia blankozmenky v rozpore s dohodou o jej vyplnení, pričom poukázal na svoju argumentáciu uvedenú v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu okresného súdu, vo vyjadrení zo 14. septembra 2012 a na pojednávaní okresného súdu uskutočnenom 20. septembra 2012. Sťažovateľ v odvolaní ďalej poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyňa neuniesla bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k namietanému rozporu s obsahom vyplňovacieho oprávnenia.

Na podklade týchto dôvodov sa sťažovateľ domáhal zmeny odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu v podobe zrušenia zmenkového platobného rozkazu okresného súdu v celom rozsahu a náhrady trov konania.

Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom č. k. 2 CoZm 49/2012-251 z 28. januára 2014, ktorým rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 OSP, ako vecne správny potvrdil. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že „... v celom rozsahu [sa] stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci

prvostupňovým súdom“. Z uvedeného dôvodu sa postupom podľa § 219 ods. 2 OSP obmedzil len na skonštatovanie jeho správnosti, pričom na zvýraznenie správnosti rozsudku okresného súdu uviedol ďalšie dôvody.

Sťažovateľ sa domnieva, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru predovšetkým z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľ po rekapitulácii priebehu konania pred všeobecnými súdmi v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Ad 1. (námiетка porušenia predzmluvných zabezpečení)

Odôvodnenie Rozsudku súdu prvého stupňa sa s touto námietkou nijako nevyporiadalo. V odvolaní som preto poukázal na nepreskúmateľnosť Rozsudku súdu prvého stupňa. Výslovne som argumentoval, že na uplatnenie práv zo zmenky sa má takisto vzťahovať korektív dobrých mravov, ako vyplýva z ustanovenia § 3 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, resp. poctivého obchodného styku v zmysle ustanovenia § 265 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov... Závazok z vlastnej zmenky je síce pojmovo záväzkom bezpodmienečným (čl. I. § 75 bod 2 Zákona zmenkového a šekového), nedodržanie predmetných zabezpečení navrhovateľa – ktoré svojou povahou a svojimi účinkami zodpovedali odkladacím podmienkam – však napriek tomu malo byť posúdené aj z hľadiska súladu s požiadavkami dobrých mravov a poctivého obchodného styku.

Na podporu relevantnosti danej argumentácie som dal do pozornosti odvolacieho súdu – vo vyjadrení zo dňa 18. 10. 2013 – rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Cdo 617/2010 zo dňa 27. 4. 2011, v ktorom sa síce riešila skutkovo odlišná situácia (ubezpečenie o nevymáhaní pohľadávky), ale s rovnakým rozhodujúcim prvkom – s ubezpečením jedného subjektu voči inému, že bude postupovať určitým spôsobom, pričom toto ubezpečenie následne nebolo dodržané...

Ani odôvodnenie Rozsudku odvolacieho súdu sa však s mojou námietkou nijako nevyporiadalo, a to aj napriek tomu, že v rámci zhrnutia predchádzajúceho konania popísal moju obranu, vrátane poukazu na vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Českej

republiky sp. zn. 32 Cdo 617/2010 zo dňa 27. 4. 2011. Odvolací súd však k záverom, ktoré z neho vyplývajú, nezaujal žiadne stanovisko, najmä nevysvetlil, prečo by nedodržaniu predzmluvných ubezpečení zo strany Navrhovateľa nemala byť priznaná žiadna právna relevancia.

Ad 2. (námiетка privodenia zániku vymožitelnosti mojej pohľadávky)

Odôvodnenia Rozsudku súdu prvého stupňa a Rozsudku odvolacieho súdu sa touto námietkou čiastočne zapodievali, pričom ako hlavný argument bol použitý nesporný právny fakt, že prihlásenie pohľadávky do reštrukturalizácie bolo právom, nie povinnosťou Navrhovateľa. Zároveň mi vytkli, že som mal sám podať prihlášku regresnej pohľadávky voči [REDACTED], pre prípad, že dôjde k uplatneniu avalu.

Oba súdy však už nezaujali žiadne stanovisko k mojej nadväzujúcej obrane. Predovšetkým som poukázal, že som nijako nedisponoval informáciou o výške pohľadávok Navrhovateľa z predčasne ukončených leasingových vzťahov (najmä po tom, čo došlo k vráteniu predmetov leasingu). Táto suma nebola uvedená vo výpovediach leasingových zmlúv. Nemal som vedomosť, či došlo k predaju vrátených predmetov leasingu. Navrhovateľ mi takisto nikdy nepredložil doplnenú zmenku a nevyzval ma na jej zaplatenie. Akú prihlášku, a najmä na akú sumu, som mal preto podať do reštrukturalizácie? Upozornil som aj na osobitnú okolnosť, že v rozhodnom období platilo ustanovenie § 125 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii o zodpovednosti veriteľa za nesprávnosť prihlášky.

Žiaden z popísaných dopĺňujúcich právnych argumentov sa však nepremietol do odôvodnení rozhodnutí súdov. Súdy opäť rezignovali na akékoľvek vysvetlenie, prečo by príslušné skutočnosti nemali založiť neprípustný výkon práva v rozpore s dobrými mravmi alebo požiadavkou poctivého obchodného styku, a to o. i. aj so zreteľom na závratnú sumu pohľadávky, ktorá je uplatnená voči mne ako fyzickej osobe.

Ad 3. (námiетка nesprávneho vyplnenia blankozmenky)

Práve vo vzťahu k tejto námietke došlo podľa môjho presvedčenia k najflagrantnejšiemu porušeniu požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Už v námietkach proti Zmenkovému platobnému rozkazu a v následnom konaní pred súdom prvého stupňa som podrobne zdôvodnil, prečo výška zmenkovej sumy nemôže obstať v konfrontácii s požiadavkami uzavretej dohody o vyplnení blankozmenky. Predovšetkým

som zdôraznil, že Navrhovateľ mal od svojej pohľadávky odpočítať predajnú cenu, resp. všeobecnú hodnotu vrátených predmetov leasingu (opakovane som sa pritom odvolal na presvedčivé závery českej judikatúry, napr. stanovisko občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 204/2007 zo dňa 8. 9. 2010, alebo rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 3926/2008, 23 Cdo 3929/2011 a 23 Cdo 2818/2007), inak nastane neprípustný, absurdný stav, že Navrhovateľ bude mať popri vrátených predmetoch leasingu (treba podčiarknuť, že takmer úplne nových a nepoužitých) aj pohľadávku vo výške plnej sumy všetkých leasingových splátok. Ak Navrhovateľ také odpočítanie neučinil, postupoval v rozpore s dohodnutými podmienkami vyplnenia blankozmenky...

Keďže z citovaného odôvodnenia (rozsudku okresného súdu, pozn.) bolo zrejmé neporozumenie mojej argumentácie zo strany súdu prvého stupňa, v odvolaní voči jeho rozhodnutiu som sa sústredil na ešte podrobnejšie objasnenie námietky nesprávneho vyplnenia blankozmenky. Výslovne som predovšetkým zdôraznil, že neuplatňujem kauzálnu zmenkovú námietku vyvierajúcu z leasingových vzťahov medzi Navrhovateľom a Spoločnosťou [REDACTED], ale absolútnu zmenkovú námietku vyplnenia zmenky v rozpore s vyplňovacím oprávnením Navrhovateľa, ktorá námietka sa opiera o ustanovenie čl. I. § 10 Zákona zmenkového a šekového...

Odvolací súd však všetky tieto zásadné argumenty ignoroval a v odôvodnení svojho rozsudku sa uchýlil k prostému zopakovaniu argumentácie súdu prvého stupňa...“

Z už uvedených dôvodov sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že považuje „... za ústavne neprípustné a neakceptovateľné, že napadnuté rozhodnutie rezignovalo na požiadavku náležitého odôvodnenia a vo vzťahu k niektorým námietkam proti Zmenkovému platobnému rozkazu (uvedené v bode III.1. a III.3. tohto podania) (námietka porušenia predzmluvných ubezpečení a námietka nesprávneho vyplnenia blankozmenky, pozn.) sa nijako nevyporiadalo s mojou zásadnou obranou, vo vzťahu k zostávajúcej námietke (bod III. 2. tohto podania) (námietka privedenia zániku vymožitelnosti pohľadávky, pozn.) zase nepostačujúcim spôsobom. Odvolací súd sa uspokojil s konštatovaním právnych záverov bez vysvetlenia, ako k nim dospel.

Navyše nijako nekonfrontoval svoje závery s protichodnými stanoviskami vyplývajúcimi z odbornej literatúry a predovšetkým súdnej praxe, na ktoré som opakovane poukazoval v priebehu celého konania...“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Základné právo [redacted]..., na súdnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 CoZm/49/2012-251 zo dňa 28. 1. 2014 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoZm/49/2012-251 zo dňa 28. 1. 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

[redacted]... priznáva náhradu trov konania.“

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu podanie z 13. novembra 2014, v ktorom žiada, aby ústavný súd postupom podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nariadil dočasné opatrenie, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS

78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, III. ÚS 305/08).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľa, s ktorou spája porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, sa koncentruje na nedostatky jeho odôvodnenia. Sťažovateľ konkrétne uvádza, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s tou jeho argumentáciou, ktorá súvisela s námietkami porušenia predzmluvných ubezpečení a nesprávneho vyplnenia blankozmenky, pričom vo vzťahu k námietke privodenia zániku vymožitelnosti jeho pohľadávky v dôsledku jej nevymáhania zo strany žalobkyne proti

žalovanému v 1. rade uviedol, že krajský súd reagoval nedostatočným spôsobom. Sťažovateľ v tejto súvislosti ďalej poukazuje na to, že všetky označené námietky boli podstatné, a preto vyžadovali náležité posúdenie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

Krajský súd vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom v jeho odôvodnení uviedol podstatné časti rozsudku okresného súdu, stanoviská oboch procesných strán k prerokúvanej veci, vysvetlil, čoho sa sťažovateľ odvolaním domáhal a čím v odvolacom konaní argumentoval, ako sa k jeho námietkam uvedeným v odvolaní vyjadrila žalobkyňa a, vychádzajúc zo skutkového a právneho stavu zisteného okresným súdom, v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Súd prvého stupňa sa vo svojom rozsudku vysporiadal so všetkými námietkami odporcu v 2. rade, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a na správnosť dôvodov uvedených v rozsudku odvolací súd, podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu odkazuje.“

Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu uviedol krajský súd okrem iného aj to, že *„[p]rávny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom založený predmetnou zmenkou je vzťahom nezávislým na reštrukturalizačnom konaní spoločnosti odporcu v 1. rade a navrhovateľ nebol povinný uplatňovať si pohľadávku zo zmenky najprv u vystaviteľa zmenky v rámci jeho reštrukturalizácie, ani neznemožnil odporcovi v 2. rade možnosť vymáhať si jeho pohľadávku u odporcu v 1. rade v zmysle § 32 ods. 3 zák. č. 191/1950 Zb.“*

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu, aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP, ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie

konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozsudku krajského súdu s rozsudkom okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Čo sa týka námietky odporcu, že ho navrhovateľ neinformoval o skutočnosti, že pristúpil k vyplneniu blankozmenky a preto si túto pohľadávku nemohol ako regresný nárok uplatniť v reštrukturalizačnom konaní, súd považoval za nedôvodnú. Súd poukazuje na ust. § 120 ods. 3 zák. č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii. V súlade s týmto ustanovením si odporca v 2. rade svoju pohľadávku mohol uplatniť v reštrukturalizačnom konaní ako podmienenú pohľadávku...

Rovnako námietku odporcu ohľadne nesprávnosti zmenkovej sumy, súd považoval za nejasnú, nekonkrétnu a nedôvodnú. Zmenkový ručiteľ môže podľa § 17 zmenkového zákona robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch zmenkovo zaviazanej osoby, za ktorú bolo ručenie prevzaté, k majiteľovi zmenky.

Týmto ustanovením zákona je zvýraznená abstraktná povaha zmenkových záväzkov a ich nezávislosť od kauzálnych vzťahov. Na jeho základe by mohol odporca v 2. rade ako zmenkový ručiteľ, vznášať proti navrhovateľovi ako prvému majiteľovi zmenky len také námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastných vzťahov k navrhovateľovi. Odporcom vznesené námietky ohľadne nepresnosti zmenkovej sumy však vychádzajú zo vzťahov navrhovateľa k vystaviteľovi zmenky. Odporca v 2. rade, i keď je konateľom odporcu v 1. rade, sám za seba ako fyzická osoba účastníkom kauzálneho vzťahu nebol. Do mimozmenkového vzťahu s navrhovateľom nevstúpil ani tým, že je podľa zákona zaviazaný zo zmenky rovnako ako avalát.

Tým, že odporca v 2. rade sa na zmenku podpísal ako zmenkový ručiteľ, podľa § 32 ods. 1 zmenkového zákona, bezpodmienečne sa zaviazal splniť pohľadávku zo zmenkového záväzku, t. j. zaplatiť zmenkovú sumu v deň splatnosti zmenky v určenom platobnom mieste, rovnako ako dlžník, za ktorého sa zaručil.“

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej poukázal na to, že „[k]oncentračná zásada, vyplývajúca z § 175 ods. 3 OSP, ktorou sa konanie o námietkach riadi, neumožňuje súdu prihliadať na námietky uplatnené po uplynutí lehoty troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu.

Odporca v 2. rade bol povinný uviesť v námietkach všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta. Pre konanie je dôležitý presný obsah námietok, keďže súd v zmysle § 175 ods. 3 OSP nemôže na neskôr namietané skutočnosti prihliadať. Presným obsahom námietok je zároveň limitovaný aj rozsah dokazovania. Obsah námietok musí súd posudzovať objektívne, t. j. podľa toho, ako bol navonok vyjadrený. Preto jednotlivým namietaným skutočnostiam súd nemôže priradovať iný zmysel, než ktorý z námietok vyplýva, ani za účastníka konania domýšľať, čo konkrétnym tvrdením mienil vyjadriť. Dôvody v námietkach uvedené je síce možné dodatočne spresňovať, ale len v rámci pôvodného rozsahu včas podaných námietok. V danom prípade nešlo o spresnenie námietok, ale o námietky úplne nové. Opačný výklad koncentračnej zásady by mohol viesť k absurdným záverom, umožňujúcim odporcovi v námietkach bez akéhokoľvek zdôvodnenia uviesť napr., že so zmenkovým platobným rozkazom nesúhlasí, resp. bez bližšieho zdôvodnenia tvrdiť, že bolo prekročené vyplňovacie právo, a dôvody dopĺňať kedykoľvek v priebehu konania.

K dodatočne namietaným skutočnostiam preto súd nemohol prihliadnuť. Zaoberal sa preto len pôvodne vznesenými námietkami, ktoré vyhodnotil ako nedôvodné.“

V posudzovanej veci sa k námietkam sťažovateľa vyjadril v odôvodnení svojho rozsudku okresný súd, pričom z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že sa ako odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s právnymi názormi prvostupňového súdu vyjadrenými v jeho rozhodnutí a z tohto dôvodu pri odôvodňovaní napadnutého rozhodnutia postupoval podľa § 219 ods. 2 OSP.

Pri hodnotení prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov tak v danom prípade ide o posúdenie, či rozhodnutia všeobecných súdov nevykazujú známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by rozhodnutia všeobecných súdov neobsahovali dostatok dôvodov na ich vydanie, resp. ak by sa všeobecné súdy dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadali s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Pokiaľ ide o tú časť argumentácie sťažovateľa, v rámci ktorej namieta nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo vzťahu k jeho námietke o vyplnení blankozmenky v rozpore s dohodou o jej vyplnení, je potrebné uviesť, že zmenkové konanie je zvláštnym typom konania, ktorého charakter je daný predovšetkým jeho špecifickým predmetom, ktorým sú nároky zo zmeniek, pričom jedným z osobitných znakov uvedeného konania je dôsledne uplatnená koncentračná zásada, ktorá sa prejavuje v tom, že určité procesné úkony možno účinne urobiť len vo vymedzenom procesnom štádiu.

Z rozsahu a spôsobu ako sťažovateľ vo včas podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu vymedzil svoju obranu, jednoznačne nevyplýva, že jej súčasťou bola aj námietka porušenia dohody o vyplnení blankozmenky, pričom až z jeho následných procesných úkonov (podanie zo 14. septembra 2012 a jeho vyjadrenie na pojednávaní konanom 20. septembra 2012) je zrejmé, že túto námietku v konaní pred okresným súdom uplatnil, avšak celkom zjavne po uplynutí zákonnej lehoty na podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu. Z procesného hľadiska tak sťažovateľ namietajúci porušenie dohody o vyplnení blankozmenky bol v konaní pred okresným súdom v zákonom ustanovenej lehote povinný v prvom rade uviesť relevantné skutočnosti (napr. uzatvorenie dohody takejto dohody, aspoň stručné vymedzenie jej relevantného obsahu a to, že zmenka nebola vyplnená v súlade s touto dohodou), z ktorých malo takéto porušenie vyplývať, a tieto skutočnosti následne v priebehu konania zákonným spôsobom preukázať, pretože novú námietkovú obranu, ktorá nebola ani rámcovo uplatnená vo včas podaných

námietkach, už nemôže – so zreteľom na koncentračnú zásadu – po uplynutí lehoty na podanie námietok účinne uplatňovať.

Z citovaného obsahu sťažovateľových námietok a jeho podania zo 14. septembra 2012 vyplýva, že všetky relevantné skutočnosti súvisiace s jeho námietkou o vyplnení zmenky v rozpore s dohodou o jej vyplnení uplatnil až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu. Preto, ak okresný súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k neskôr uplatneným námietkam právne odôvodnil s poukazom na znenie § 175 ods. 3 OSP v znení účinnom v relevantnom čase a v tejto súvislosti akcentoval koncentračnú zásadu z neho vyplývajúcu, nemožno jeho rozhodnutie považovať za nedostatočne odôvodnené, a tak z ústavnoprávneho hľadiska za neudržateľné.

Nad rámec uvedeného považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu možno poukázať, aj pokiaľ ide o odôvodnenie tej námietky sťažovateľa, ktorou poukazoval tak na nepresnosť a nejasnosť zmenkovej sumy, ako aj na absenciu jej opory v zmluvách, pohľadávky z ktorých zabezpečuje.

Za neopodstatnenú považuje ústavný súd aj tú námietku sťažovateľa, podľa ktorej k porušeniu ním označených práv došlo tým, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s tou jeho argumentáciou, ktorá súvisela s námietkami porušenia predzmluvných ubezpečení. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za postačujúce, ak okresný súd v okolnostiach danej veci na predmetnú argumentáciu sťažovateľa reagoval – aj keď pomerne všeobecným spôsobom – konštatovaním o bezpodmienečnej povahe zmenkového záväzku zaplatiť určitú zmenkovú sumu.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd osobitným spôsobom nereagoval na jeho argumenty uvedené v odvolaní, ústavný súd uvádza, že za situácie, keď sťažovateľ v odvolaní uplatnil tie isté argumenty ako v konaní pred súdom prvého stupňa a už v tomto konaní dostal dostatočné odpovede na to, prečo jeho argumentácia nebola opodstatnená, a keďže krajský súd nedospel k iným skutkovým alebo právnym

záverom než súd prvého stupňa, následne postupom podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, neexistujú podľa názoru ústavného súdu relevantné dôvody na to, aby ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že krajský súd v okolnostiach daného prípadu postupoval podľa § 219 ods. 2 OSP. Je potrebné uviesť, že za takýchto okolností možno a je vhodné postupom podľa § 219 ods. 2 OSP zúžiť rozsah odôvodnenia len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože nie je hospodárne a ani účelné, aby súd rozhodujúci o odvolaní uvádzal tie isté dôvody alebo aby len inými slovami vyjadril dôvody, pre ktoré bol účastník konania už v prvom stupni neúspešný.

Ústavný súd nemôže prisvedčiť ani tej námietke sťažovateľa, ktorou napádal čiastočnú nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo vzťahu k jeho argumentácii o zániku vymožitelnosti jeho zmenkovej pohľadávky, z dôvodu, že žalobkyňa ho neinformovala o skutočnosti, že pristúpila k vyplneniu blankozmenky. Vychádzajúc z citovanej časti rozsudku krajského súdu (ako aj rozsudku okresného súdu), ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy v označených rozhodnutiach dostatočne odôvodnili svoj záver o nedôvodnosti tejto námietky sťažovateľa, keď poukázali najmä na to, že žalobkyňa nebola povinná uplatňovať si pohľadávku v reštrukturalizačnom konaní, sťažovateľ bol oprávnený si túto pohľadávku prihlásiť v reštrukturalizačnom konaní ako podmienenú pohľadávku (§ 120 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v relevantnom čase) a túto si po jej zaplatení vymáhať v súlade s § 32 ods. 3 zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov voči vystaviteľovi zmenky v reštrukturalizačnom konaní. Týmto spôsobom primerane reagovali aj na jeho nadväzujúcu argumentáciu, v rámci ktorej sťažovateľ uvádzal, že nedisponoval informáciou o výške pohľadávok žalobkyne z predčasne ukončených lízingových vzťahov a nevedel „[a]kú prihlášku, a najmä na akú sumu, mal... podať do reštrukturalizácie...“.

Ústavný súd, opierajúc sa o tieto závery, vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospel k záveru, že krajský súd v jeho veci rozhodol tak, že nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení ním v sťažnosti označených práv.

Sťažnosť bolo preto potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2015